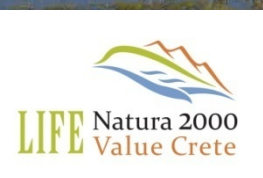

Ανοικτή Εκδήλωση Ενημέρωσης με θέμα: «Προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Αξός Μυλοποτάμου, 29 Μαΐου 2016

«Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών
NATURA 2000»

Δρ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ
Φυσικός - Περιβαλλοντολόγος

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Πρόγραμμα LIFE+ Πληροφόρηση & Επικοινωνία 2013
- **Συντονιστής Δικαιούχος:** Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ)

www.nhmc.uoc.gr

- **Συνδικαιούχος 1:** Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης – Διεύθυνση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών

<http://www.apdkritis.gov.gr/el>

- **Συνδικαιούχος 2:** Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

www.ornithologiki.gr

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

Γιατί ένα πρόγραμμα LIFE+ Πληροφόρηση & Επικοινωνία στις περιοχές N2000 στην Κρήτη;

Οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 (N2000) στην Κρήτη εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν μια σειρά περιβαλλοντικών προβλημάτων, όπως:

- α) καταστροφή παράκτιων ενδιαιτημάτων λόγω τουριστικής ανάπτυξης,
- β) υποβάθμιση ορεινών περιοχών, και
- γ) απώλεια βιοποικιλότητας λόγω της εντατικής γεωργίας, της εγκατάλειψης των παραδοσιακών γεωργικών πρακτικών και της θνησιμότητας συγκεκριμένων ειδών της πανίδας εξαιτίας ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

Η ενημέρωση – ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινοτήτων σχετικά με τη σημασία της προστασίας ειδών και ενδιαιτημάτων, σε συνδυασμό με την εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων, είναι συχνά πιο αποτελεσματικός τρόπος για την επίτευξη διαχειριστικών στόχων σε σύγκριση με την εφαρμογή της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

LIFE13 INF/GR/000188

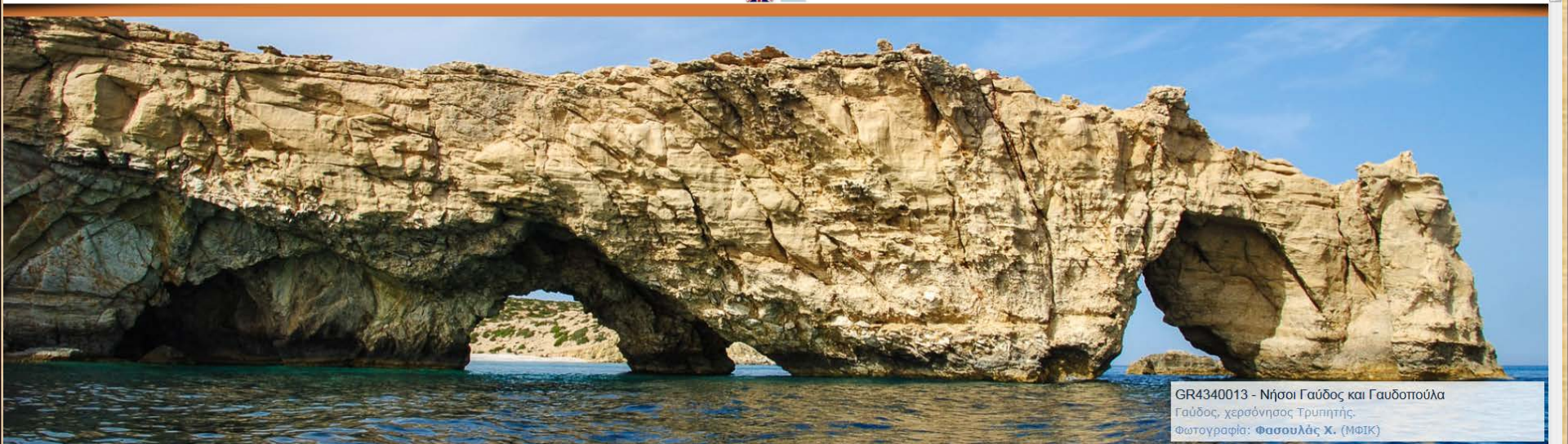
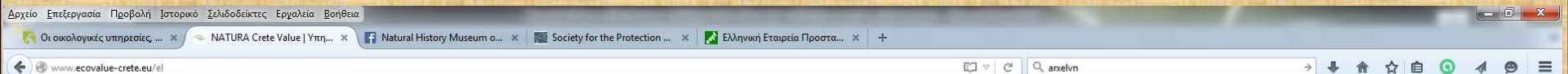
«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

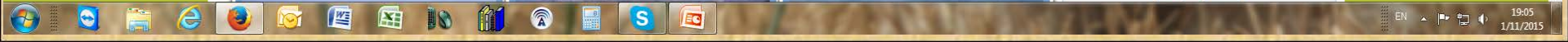
- ❖ Αντικείμενο του έργου είναι η υλοποίηση **εκστρατείας περιβαλλοντικής ενημέρωσης** του πληθυσμού που κατοικεί και δραστηριοποιείται εντός των περιοχών NATURA 2000 (αγρότες, κτηνοτρόφοι, κυνηγοί, εργαζόμενοι στον τουριστικό τομέα, υπάλληλοι δημόσιων υπηρεσιών και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εργαζόμενοι στα ΜΜΕ, μηχανικοί, μαθητές, φοιτητές, επισκέπτες), αλλά και του ευρύτερου πληθυσμού της Κρήτης για την περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική αξία των περιοχών που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο N2000. Έμφαση θα δοθεί στα **είδη χαρακτηρισμού** των περιοχών του Δικτύου N2000, κύρια στην **ορνιθοπανίδα** της Κρήτης.
- ❖ Απώτερος σκοπός του έργου είναι η ανάδειξη της πολύτιμης συνεισφοράς των **υπηρεσιών των οικοσυστημάτων** στην κοινωνική ευημερία και οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών, η προώθηση εναλλακτικών – περιβαλλοντικά ωφέλιμων – **οικονομικών δραστηριοτήτων** και η **καλλιέργεια δεξιοτήτων** του τοπικού πληθυσμού, έτσι ώστε να εμπλακεί ενεργά στην προστασία της βιοποικιλότητας στην Κρήτη.

<http://www.ecovalue-crete.eu/el>

GR4340013 - Νήσοι Γαύδος και Γαυδοπούλα
Γαύδος, χερσόνησος Τριφυλίας.
Φωτογραφία: Φασουλάς Χ. (ΜΦΙΚ)

Προστατευόμενες Περιοχές

Οι προστατευόμενες περιοχές αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα μέτρα για την προστασία και διατήρηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος. Πρόκειται κυρίως για:

- ❖ Φυσικές περιοχές με αυτοφυή χλωρίδα και άγρια πανίδα, που εμπεριέχουν είδη που είναι αντιπροσωπευτικά, σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση.
- ❖ Πολύτιμους βιοτόπους.
- ❖ Ιδιαίτερους φυσικούς γεωμορφολογικούς και φυσιογεωγραφικούς σχηματισμούς.
- ❖ Τοπία με ιδιαίτερα αισθητικά και φυσιογνωμικά γνωρίσματα.

Τι είναι οι Προστατευόμενες Φυσικές Περιοχές;

- Περιοχές οριοθετημένες με σαφήνεια, στην έκταση των οποίων οι ανθρώπινες δραστηριότητες απαγορεύονται ή ασκούνται με περιορισμούς προς όφελος της φύσης.
- Έχουν υπογραφεί πολλές διεθνείς συμβάσεις για την προστασία της φύσης (π.χ. Σύμβαση Ραμσάρ [1971], Σύμβαση Βέρνης [1979], Σύμβαση για την Βιολογική Ποικιλομορφία [Ρίο, 1992] κ.ά.).

Δίκτυο NATURA 2000

- ❖ Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών **NATURA 2000** αποτελεί το βασικό νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Ε.Ε. για την προστασία της βιοποικιλότητας.
- ❖ Βασίζεται σε δύο Ευρωπαϊκές Οδηγίες: την **Οδηγία 92/43/ΕΟΚ** «Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (ή «**Οδηγία Οικοτόπων**») και την **Οδηγία 2009/147/ΕΚ** «Για τη διατήρηση των άγριων πτηνών» (ή «**Οδηγία Πτηνών**»), που ένταξε όλες τις τροποποιήσεις και αντικατέστησε την **αρχική Οδηγία 79/409/ΕΟΚ**).
- ❖ Κύριος στόχος της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ είναι η προστασία της βιολογικής ποικιλότητας μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων στο ευρωπαϊκό έδαφος.

Δίκτυο NATURA 2000 (Συνέχεια)

- ❖ Η «Οδηγία Οικοτόπων» θεσμοθετεί ένα συνεκτικό οικολογικό Δίκτυο **Ειδικών Ζωνών Διατήρησης** (Special Areas of Conservation – **SACs / ΕΖΔ**), με ονομασία «NATURA 2000».
- ❖ Οι **ΕΖΔ** προκύπτουν από τους **Τόπους Κοινοτικής Σημασίας** (Sites of Community Importance – **SCIs / ΤΚΣ**), που χαρακτηρίζονται βάσει των οικοτόπων προτεραιότητας και των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που φιλοξενούν.
- ❖ **Οι οικότοποι και τα είδη χλωρίδας και πανίδας** που τίθενται σε προτεραιότητα απαριθμούνται στα Παραρτήματα (Annexes) της «Οδηγίας των Οικοτόπων».
- ❖ Επίσης, στο Δίκτυο N2000 συμπεριλαμβάνονται και οι **Ζώνες Ειδικής Προστασίας** για την ορνιθοπανίδα (Special Protection Areas – **SPAs / ΖΕΠ**) από την «Οδηγία των Πτηνών».

Δίκτυο NATURA 2000 (Συνέχεια)

- ❖ Η «Οδηγία των Οικοτόπων» αντιπροσωπεύει την πιο φιλόδοξη πρωτοβουλία για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στην Ε.Ε. (σε 28 κράτη-μέλη).
- ❖ Η Οδηγία Οικοτόπων προστατεύει πάνω από **1.000 είδη** και περίπου **230 πολύτιμους τύπους οικοτόπων**, που θεωρούνται ότι είναι ευρωπαϊκής σημασίας.
- ❖ Δημιουργήθηκε ένα **ευρωπαϊκό δίκτυο ΠΠ**.
- ❖ Σε επίπεδο Ε.Ε. υπάρχουν **26.000 περιοχές** ενταγμένες στο δίκτυο N2000 (> 780.000 km², 18,5% του εδάφους Ε.Ε.) που είναι το μεγαλύτερο συντονισμένο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Δίκτυο NATURA 2000 (Συνέχεια)

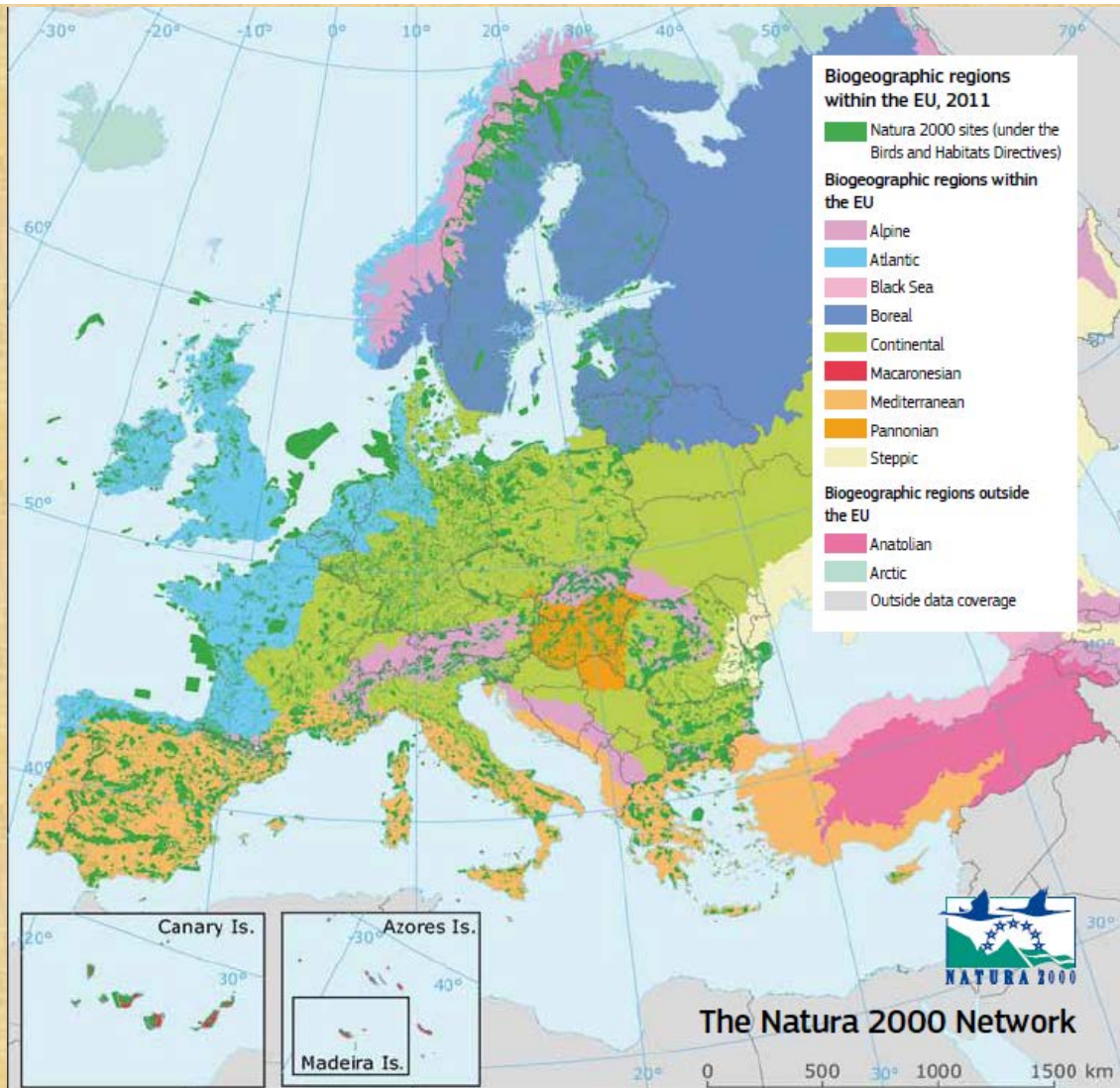
- ❖ Η αξία του Δικτύου N2000 επεκτείνεται πέρα από την προστασία της βιοποικιλότητας. Επιπρόσθετα, παρέχει στην κοινωνία πολύτιμες **υπηρεσίες των οικοσυστημάτων**, π.χ. γλυκό νερό, αποθήκευση άνθρακα, προστασία από πλημμύρες, χιονοστιβάδες και διάβρωση των ακτών, υπηρεσίες τουρισμού και αναψυχής, κ.ά.

Nature & Biodiversity

Δίκτυο NATURA 2000 (Συνέχεια)

Δίκτυο NATURA 2000

Οδηγία για Πουλιιά
2009/147/ΕΚ
(79/409/ΕΟΚ)

Είδη του Παραρτήματος
I και άλλα
μεταναστευτικά

Ζώνες Ειδικής
Προστασίας
(ΖΕΠ / SPAs)

Οδηγία για
Οικοτόπους
92/43/ΕΟΚ

Οικότοποι
Παραρτήματος I
Χλωρίδα & πανίδα
Παραρτήματος II

Λίστα με
Τόπους
Κοινοτικής
Σημασίας
(ΤΚΣ / SCIs)

Ειδικές
Ζώνες
Διατήρησης
(ΕΖΔ / SACs)

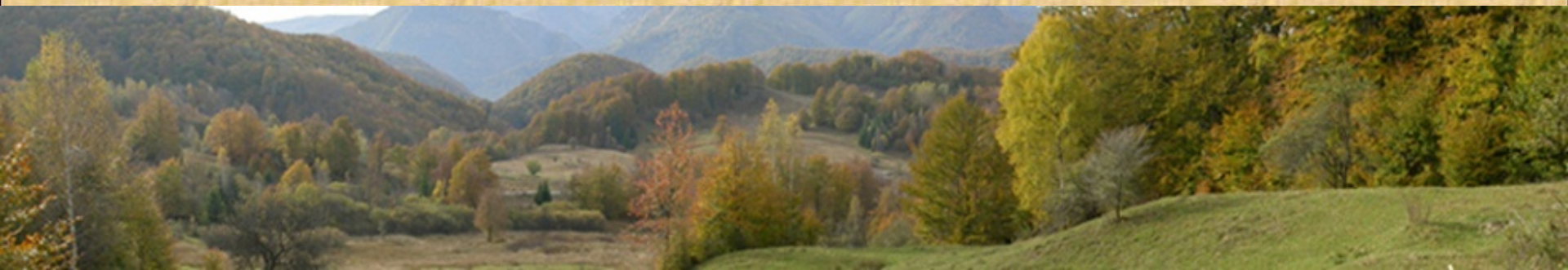
Δίκτυο
NATURA
2000

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

- ❖ Θεσπίζοντας ένα δίκτυο περιοχών που καλύπτουν το σύνολο της γεωγραφικής κατανομής οικοτόπων και ειδών, το Δίκτυο NATURA 2000 προτίθεται να αποτελέσει ένα δυναμικό και ζωντανό δίκτυο που θα διασφαλίζει τη διατήρησή τους.
- ❖ Το Δίκτυο N2000 δεν είναι ένα σύστημα αυστηρά προστατευόμενων φυσικών περιοχών όπου αποκλείεται κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000

- ❖ **Διαχείριση δασών:** Μέθοδοι συγκομιδής ξύλου, επεμβάσεις σε περιοχές φωλιάσματος προστατευόμενων ειδών.
- ❖ **Γεωργία – Κτηνοτροφία:** Προώθηση παραδοσιακών μεθόδων, εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού κανονισμού 2078/92/ΕΟΚ.
- ❖ **Τουρισμός:** Συμβατή ανάπτυξη, προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- ❖ **Αλιεία – Ιχθυοκαλλιέργειες:** Προστασία αλιευτικών πόρων, έλεγχος της θαλάσσιας ρύπανσης.
- ❖ **Μεταλλευτικές – εξορυκτικές δραστηριότητες:** Αυστηρός έλεγχος της χωροθέτησης.
- ❖ **Κυνήγι:** Απαγόρευση μόνο σε περιπτώσεις διατάραξης ειδών.

Common dormouse

Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα

- ❖ Στο Δίκτυο NATURA 2000 έχουν ενταχθεί **419** περιοχές στην **Ελλάδα** (περίπου το 27% της χερσαίας επιφάνειας της χώρας και το 6% των χωρικών υδάτων), από τις οποίες:
 - **241** περιοχές είναι χαρακτηρισμένες ως **Τόποι Κοινοτικής Σημασίας** (TKΣ / SCIs) [Απόφαση Επιτροπής 19/07/2006, OJ EU L.259/1 στις 21/09/2006],
 - **202** περιοχές είναι χαρακτηρισμένες ως **Ζώνες Ειδικής Προστασίας** (ΖΕΠ / SPAs), ενώ
 - **24** περιοχές φέρουν και τους δύο χαρακτηρισμούς (ΖΕΠ / TKΣ).
 - Από τους 241 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας, **οι 239** χαρακτηρίστηκαν ως **Ειδικές Ζώνες Διατήρησης** (ΕΖΔ / SACs) με τον Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60/A/31-03-2011).
 - Η έκταση του Ελληνικού Δικτύου NATURA 2000 αντιστοιχεί στο **4,13%** της συνολικής έκτασης του δικτύου στην Ε.Ε.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα (Συνέχεια)

- ❖ Η μεγάλη ποικιλότητα των οικοτόπων της χώρας, σε συνδυασμό με τους ιδιαίτερους βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες που επικρατούν, έχουν ως αποτέλεσμα την ύπαρξη σημαντικής ορνιθοπανίδας. Συνολικά, στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί **449** είδη πτηνών, με **147** από αυτά να είναι προστατευόμενα από την «Οδηγία Πτηνών».
- ❖ Για τη διαχείριση των περιοχών NATURA 2000 προβλέπεται η θεσμοθέτηση **Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ)**, οι οποίοι μπορούν να επιφορτισθούν με τη διαχείριση μίας ή και περισσότερων περιοχών.
- ❖ Σήμερα λειτουργούν στην Ελλάδα **28** Φορείς Διαχείρισης, καλύπτοντας λιγότερο από το 30% του Δικτύου NATURA 2000.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη

- ❖ Η βιοποικιλότητα της Κρήτης είναι από τις σημαντικότερες στην Ευρώπη, τόσο σε **αριθμό ειδών** όσο και σε **ενδημισμό**, αποτέλεσμα της γεωμορφολογίας, της θέσης και της παλαιογεωγραφικής ιστορίας του νησιού.
- ❖ Η **χλωρίδα της Κρήτης** περιλαμβάνει 1.742 είδη και υποείδη, ενώ 159 από αυτά υπάρχουν μόνο στην Κρήτη, διαμορφώνοντας έτσι το ποσοστό ενδημισμού της κρητικής χλωρίδας σε 9,1%.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη (Συνέχεια)

- ❖ Η **βλάστηση** αποτελείται από φρύγανα και υψηλούς θάμνους, οι οποίοι ανάλογα με τις συνθήκες αποκτούν θαμνώδη ή δενδρώδη μορφή. Χαμηλοί θαμνώνες καλύπτουν τα ξηρότερα και περισσότερο βοσκημένα εδάφη της Κρήτης, από το ύψος της θάλασσας μέχρι ψηλά στην ορεινή ζώνη.
- ❖ Η **πανίδα** είναι λιγότερο γνωστή από τη χλωρίδα. Περίπου 350 είδη **ορνιθοπανίδας** απαντώνται στην Κρήτη, τόσο λόγω της μεγάλης ποικιλίας βιοτόπων όσο και εξαιτίας του ότι αποτελεί πέρασμα για τα μεταναστευτικά πουλιά. Επίσης, 120 είδη ορνιθοπανίδας φωλιάζουν στο νησί.
- ❖ Οι ομάδες με τα **περισσότερα ενδημικά είδη** είναι τα χερσαία σαλιγκάρια, τα έντομα, τα διπλόποδα, τα ισόποδα και τα αραχνίδια.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη (Συνέχεια)

- ❖ Το Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη καλύπτει περίπου το 30% της έκτασης του νησιού και περιλαμβάνει **53** περιοχές.
 - ✓ **27** Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ),
 - ✓ **25** Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Οδηγία 2009/147/ΕΚ), και
 - ✓ **1** περιοχή έχει και τους δύο χαρακτηρισμούς (**ΕΖΔ + ΖΕΠ**).
- ❖ Παρά τη μεγάλη έκταση του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη, υπάρχει μόνο **1** ΦΔΠΠ, ο Φορέας Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς (Εθνικό Πάρκο Δρυμού Σαμαριάς και Λευκών Ορέων).

Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη (Συνέχεια)

<http://natura2000.eea.europa.eu/#>

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Ιστορικό Σελιδοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

Σύνδεση - Λογαριασμοί G... ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ... Natura2000 viewer Wild Birds - Environment... Names and addresses of t... ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝ... Απαγορευμένα Γλυκά και... Εκατοστία της Περιφέρει... Αρχή- Natura 2000 Κρήτη

natura2000.eea.europa.eu/# natura krhthw

Natura 2000 Network Viewer

about Natura 2000 English

LEGEND

Natura 2000 sites

Scale under 1:10,000,000

- Habitats Directive Sites (pSCI, SCI or SAC)

Scale under 1:10,000,000

- Birds Directive Sites (SPA)

LAYERS

- Natura 2000 sites
- Nationally designated areas (CDDA)
- Corine land cover 2006
- Biogeographical regions
- LIFE projects
- Land parcels purchased with LIFE co-funding

bing

2000 km 2000 mi

EN 21:50 31/10/2015

Εκδόσεις για το Δίκτυο N2000

Ανάδειξη και προώθηση των περιοχών N2000 στην Κρήτη

- ❖ Το πρόγραμμα «**Ανάδειξη και προώθηση των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη**» Κωδικός πράξης (ΟΠΣ-ΕΡΓΟΡΑΜΑ) 380448, χρηματοδοτήθηκε από το Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013, που συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και εθνικούς πόρους.
 - ✓ **Υποέργο 1:** Δημιουργία Πληροφοριακού Περιβαλλοντικού Κόμβου στην Ιστοσελίδα της Περιφέρειας Κρήτης
 - ✓ **Υποέργο 3:** Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης
 - ✓ **Υποέργο 4:** Παραγωγή ενημερωτικού υλικού
 - ✓ **Υποέργο 5:** Προμήθεια κινητής μονάδας ενημέρωσης (Εκθεσιακό Περίπτερο)

<https://natura2000.crete.gov.gr/index.php?id=20>

Διατήρηση, διαχείριση και ανάπτυξη των περιοχών του
Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

- Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013
- Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διατήρηση, διαχείριση και
ανάπτυξη των περιοχών του
Δικτύου NATURA 2000
στην Κρήτη

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ISBN: 978-960-89005-7-8

*Ψωμί σφιλεμένο
από το πέτρο*

Ζούμε μαζί της, την προστατεύουμε!

Ανοικτή Εκδήλωση Ενημέρωσης με θέμα: «Προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Ευχαριστώ για την
προσοχή σας!!!

mprobonas@nhmc.uoc.gr
mprobonas@gmail.com
www.nhmc.uoc.gr

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ (ΜΦΙΚ)
Κτήρια Λεωφ. Κνωσού, Γραφείο Ν208, Ηράκλειο
Τηλ. 2810 393265, Fax. 2810 393294